

VOOR DE KUNST IN GRONINGEN

EVALUATIE VAN DE SAMENWERKING EN EERSTE RESULTATEN VAN
CROWDFUNDING IN DE CULTUURSECTOR

kunstraad groningen

september 2013

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Inleiding	3
1. Uitgangspunten	
1.1. Korte beschrijving crowdfunding	4
1.2. Samenwerking voordekunst en Kunstraad Groningen	4
2. Activiteiten en resultaten	
2.1. Start	5
2.2. Projecten	5
2.3. Bezoek website	6
2.4. Spreekuur	7
2.5. Publiciteit en promotie	7
3. Waardering	
3.1. Vanuit het perspectief van de initiatiefnemers	8
3.2. Vanuit het perspectief van de donateurs	9
3.3. Vanuit het perspectief van de Kunstraad	9
4. Vervolg	10

INLEIDING

In de cultuurnota *Cultuurstad Groningen. Tegen de stroom in* geeft de gemeente het cultuurbeleid weer voor de periode 2013-2016. In de nota zijn de gemeentelijke ambities en het subsidiekader op het gebied van cultuur opgenomen. Gelet op de financieel-economische situatie kijkt de gemeente Groningen ook naar de betekenis van andere financieringsmodellen voor kunst en cultuur. Dit is extra urgent geworden met de aankondiging van nieuwe gemeentelijke bezuinigingen met ingang van 2014.

In 2011 diende de PvdA een initiatiefvoorstel in voor een onderzoek naar *crowdfunding*. Afgelopen jaar is het landelijke platform voordekunst.nl in samenwerking met de Kunstraad Groningen gestart met het ondersteunen van Groningse initiatieven.

In deze rapportage treft u onze bevindingen aan van de samenwerking en de eerste resultaten op het gebied van *crowdfunding* voor de culturele sector in Groningen, gevolgd door enkele aanbevelingen voor het vervolg.

Ebrien den Engelsman,
directeur

1. UITGANGSPUNTEN

1.1. KORTE BESCHRIJVING CROWDFUNDING IN DE CULTURELE SECTOR

Crowdfunding is een alternatieve wijze om een project te financieren. Om een project te financieren gaan ondernemers in de meeste gevallen naar de bank om een kredietaanvraag te doen en zo startkapitaal te verkrijgen. Crowdfunding verloopt echter zonder financiële intermediairs en zorgt voor direct contact tussen investeerders en ondernemers.

Crowdfunding gaat in principe als volgt: een ondernemer wil een project starten, maar heeft onvoldoende startkapitaal. Om dit kapitaal te verwerven biedt hij of zij het project aan op een platform op internet en vermeldt het benodigde bedrag erbij. Op deze manier kan iedereen via deze website investeren in het project. Het idee erachter is dat veel particulieren een klein bedrag investeren en dat deze kleine investeringen bij elkaar het project volledig financieren. Deze kleine investeerders noemt men samen de crowd.

Voordekunst.nl is het bekendste en meest succesvolle digitale platform voor crowdfunding in de culturele sector in Nederland. Voordekunst wil het maatschappelijke draagvlak voor kunst versterken. In een tijd dat er vanuit de overheid minder wordt besteed aan kunst en cultuur kunnen particulieren en bedrijven wellicht het verschil maken. De toegankelijke vorm van participatie geeft kunstliefhebbers bovendien een democratische stem waarmee zij het kunst- en cultuuraanbod in hun directe omgeving mede bepalen. Daarnaast krijgt een donateur ook iets concreets terug voor de steun.

Voordekunst is er voor kunstprojecten in de breedste zin van het woord:

- voor professionele kunstuitingen zoals tentoonstellingen, kunstobjecten, theatervoorstellingen, muziekfilms, videokunst, installaties, muziek, dans, modevormgeving en design;
- voor projecten met een sociaal karakter zoals cultuureducatieve projecten, amateurkunst, optredens/uitvoeringen van verenigingen of clubs met een kunstzinnig karakter.

Culturele ondernemers kunnen een project aanmelden bij voordekunst. Projecten worden beoordeeld op:

- kwaliteit van de projecthouder/het project en de haalbaarheid;
- publieksbereik/marketingplan;
- urgentie.

Bij een positieve toetsing wordt het project op de website geplaatst en hebben donateurs gedurende een vooraf bepaalde periode de gelegenheid om het project te ondersteunen. Bij 100% financiering kan het project worden gerealiseerd. Bij een lagere score (80-100%) of een hogere score (100% of meer) wordt de projecthouder respectievelijk om een alternatief dan wel aanvullend plan gevraagd.

1.2. SAMENWERKING VOORDEKUNST EN KUNSTRAAD GRONINGEN

Halverwege 2012 sloten de Kunstraad Groningen en voordekunst.nl een samenwerkingsovereenkomst voor het stimuleren van de culturele *crowdfunding* in Groningen. In de samenwerkingsovereenkomst zijn de taken en verantwoordelijkheden van beide partijen weergegeven. De hoofdtaken van voordekunst zijn het bijhouden van de website, het begeleiden van de projecthouders en de donateurs alsmede het verrichten van de fondsenadministratie waaronder de inning, de uitbetaling en de restitutie van bijdragen.

De Kunstraad toetst de projecten formeel en marginaal, waarbij de toetsing los staat van het beoordelingstraject van subsidieaanvragen binnen de Kunstraad. De geplaatste Groninger projecten worden via een speciale Groningse pagina extra onder de aandacht gebracht van donateurs.

De Kunstraad vervult verder de rol van intermediair tussen het culturele veld in Groningen en voordekunst.nl en brengt de eigen pagina actief onder de aandacht in de regio en het eigen netwerk.

Het partnerschap is in principe aangegaan voor drie jaar, van 1 juli 2012 tot en met 30 juni 2015. Wel is de Kunstraad gerechtigd het partnerschap op te zeggen op 1 januari 2014 met inachtneming van een opzegperiode van drie maanden (vóór 1 oktober 2013). Voor de eerste samenwerkingsperiode van anderhalf jaar heeft de Kunstraad € 22.500 betaald.

2. ACTIVITEITEN EN RESULTATEN

2.1. START

Op 24 september 2012 vond de lancering plaats van de website www.voordekunst.nl/groningen in het Grand Theatre aan de Grote Markt in Groningen. Onder grote belangstelling van publiek en pers werd de voorgeschiedenis van het project kort toegelicht en gaven beide partners een korte toelichting op het initiatief.

Deze lancering stond echter niet op zichzelf, enkele weken eerder was er door Roy Cremers, initiator van voordekunst, al een presentatie gegeven in Het Paleis over de *do's* en *don'ts* van *crowdfunding*. Tijdens deze druk bezochte presentatie konden potentiële crowdfunders hun vragen stellen en geïnformeerd worden over de voor en nadelen van het fenomeen *crowdfunding*.

2.2. PROJECTEN

Bij de start stonden direct twee projecten online, *Trap* van De Jongens voor het Jonge Harten Festival en *De vrouw uit de film* van de Provinciale Brassband Groningen. Al vrij snel volgden meer projecten en gedurende de evaluatieperiode (september 2012 - juni 2013) hebben er 14 Groningse projecten op voordekunst.nl en de Groningse partnerpagina gestaan. Van deze 14 projecten hebben 8 projecten hun financiering succesvol weten te realiseren, 3 projecten liepen nog en 3 projecten hebben hun financiering niet succesvol weten af te ronden.

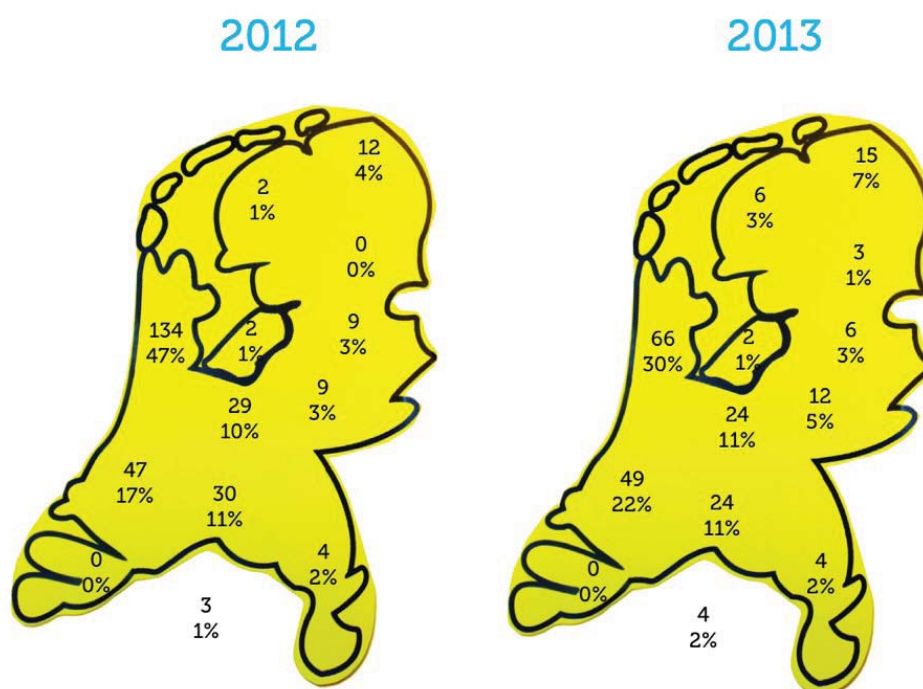
In onderstaand schema is het complete overzicht en het succes weergegeven van de geplaatste projecten in de evaluatieperiode van september 2012 tot en met juni 2013. In de laatste kolom is weergegeven of het project uiteindelijk, bij sluiting van de donatietermijn, wel of niet succesvol is geweest.

Project	Discipline	Doel	Behaald	Percentage	Aantal donateurs	Gemiddelde donatie	Succes
<i>Trap</i> De Jongens	theater	€ 3.000	€ 3.004	100%	40	€ 40,05	ja
<i>Randverschijningen</i> Marieke Kijk in de Vegte, Sabine Theijs	fotografie	€ 3.675	€ 4.094	111%	130	€ 31,50	ja
<i>Fighter</i> Elle Alpha	muziek	€ 1.750	€ 1.750	100%	57	€ 30,70	ja
<i>Noord houdt woord</i> Maurice van Dijk	letteren	€ 1.000	€ 1.000	100%	14	€ 71,43	ja
<i>Champagne</i> Dame Flux	inter- disciplinair	€ 3.885	€ 4.179	107%	78	€ 53,58	ja
<i>Beleef</i> Luthers Bach Ensemble	muziek	€ 8.989	€ 9.014	100%	91	€ 99,05	ja
<i>Tot de schijt ons doodt</i> De Groeten	muziek- theater	€ 2.100	€ 2.100	100%	20	€ 105	ja
<i>Van Groningen tot</i> <i>Novgorad</i> Dichters in de Prinsentuin	letteren	€ 4.000	€ 4.025	100%	45	€ 89,44	ja
<i>Hulde aan Händel</i> Bekroon de Koninklijke Muziek	muziek	€ 4.300	€ 3.630	84%	37	€ 98,11	ja
<i>Gronings-Joodse Erfenis</i> Tof Media	film&video	€ 5.750	€ 4.180	72%	31	€ 134,84	ja
<i>Reporter</i> Schaftkip	film&video	€ 3.000	€ 2.160	72%	31	€ 69,68	ja
<i>De Vrouw uit de Film</i> Provinciale brass band Groningen	film&video	€ 11.000	€ 1.241	11%	17	€ 73	nee
<i>Het Sleutelmoment</i> Beeldlijn	film&video	€ 2.000	€ 456	22%	11	€ 41,45	nee
<i>Oklahoma 2.0</i> Oklahoma	installatie	€ 5.000	€ 1.075	21%	32	€ 33,59	nee

Over de hele periode is sinds de start € 41.978,- bijeen gehaald door 654 donateurs. De gemiddelde donatie ligt hiermee op € 64,-.

Het opstarten van *crowdfunding* voor de cultuursector in Groningen kost tijd. Partijen moeten bekend raken met het fenomeen en gelegenheid hebben om projecten te ontwikkelen. De evaluatieperiode is te kort om al zinvolle conclusies te trekken. Wel is zichtbaar dat de samenwerking tussen voordekunst met de Kunstraad Groningen een positief effect heeft op het aantal projecten. Door de samenwerking wordt een breder publiek gewezen op de mogelijkheden die voordekunst biedt, zowel voor de projecthouders (het culturele veld) als het publiek. Met het BKKC in Brabant heeft voordekunst al sinds juli 2011 een samenwerking. In 2012, het eerste volledige jaar van dit partnership, hebben 30 Brabantse projecten hun financiering via voordekunst gerealiseerd. In de eerste helft van 2013 waren dit er al 24. De verwachting is hierdoor dat het aantal Brabantse projecten in 2013 zeker zal verdubbelen tot 48. Een soortgelijke groei zou voor Groningen ook niet onrealistisch zijn.

In onderstaand kaartje zijn per regio de percentages in 2012 naast de eerste helft jaar percentages van 2013 geplaatst. De verwachting is dat deze cijfers in de tweede helft van 2013 in ieder geval zullen verdubbelen en dat 2013 wordt afgesloten met 30 Groningse projecten.

Het wel of niet slagen van een project hangt volgens voordekunst voor een groot deel af van de initiatiefnemers zelf. Ten eerste moet sprake zijn van een realistisch streefbedrag, ten tweede moeten de initiatiefnemers zeer actief zijn in het benaderen van hun netwerk en regelmatig updates plaatsen.

2.3. BEZOEK WEBSITE

De Groningse partnerpagina is in de periode 24 september 2012 - 12 juni 2013 1.924 keer bezocht en door 1.496 unieke bezoekers bekeken. De gemiddelde tijd op de pagina is 1.55 minuut en 995 bezoekers stapten op deze pagina binnen. Inmiddels is in juni jl. de partnerpagina geactualiseerd en er wordt gewerkt aan een verbeterde vindbaarheid van de pagina. De verwachting is dan ook dat het bezoekersaantal zal stijgen.

Het aantal bezoeken aan de website voordekunst.nl uit Groningen is in de eerste helft van 2013 ten opzichte van de eerste helft van 2012 met maar liefst 170% gestegen (van 8.005 naar 21.567).

2.4. SPREEKUR

Op dinsdagmiddag 16 april jl. is in Groningen het eerste spreekuur voordekunst georganiseerd in samenwerking met de Kunstraad Groningen. Het spreekuur was een groot succes. 14 mensen hebben een half uur gesproken met een van de medewerkers van voordekunst om hun plan voor te leggen en advies te krijgen. Zeven deelnemers hebben de evaluatie ingevuld en waardeerden het spreekuur met gemiddeld een 8.4. Van de zeven respondenten gaven er zes aan dat ze waarschijnlijk een project zouden crowdfunden en één respondent zou zeker aan de slag gaan op voordekunst. Van de zeven respondenten gaven er vier aan niet eerder contact te hebben gehad met de Kunstraad Groningen en voor maar liefst zes respondenten was het de eerste kennismaking met voordekunst. Op 11 september 2013 staat er een volgend spreekuur gepland.

2.5. PUBLICITEIT EN PROMOTIE

Via de nieuwsbrieven van de Kunstraad is aandacht besteed aan de start en eerste resultaten van voordekunst.nl in Groningen. Daarnaast verscheen een uitgebreid artikel in het Dagblad van het Noorden. Door de Kunstraad zijn verder oproepen geplaatst in culturele magazines en programmaboekjes zoals het magazine van het Groninger Museum, het programmaboekje van Swinging Groningen en het noordelijk museummagazine. De informatie was zowel gericht op culturele initiatiefnemers als donateurs.

Met culturele partners in de stad vindt overleg plaats over het verder verspreiden van de informatie over voordekunst.nl/groningen onder potentiële donateurs. Zo is er contact met Marketing Groningen en de Stadsschouwburg/Oosterpoort.

DAGBLAD
NOORDEN

10 november 2012, pag. 23

Méér dan schooien om geld

ACHTERGROND CROWDFUNDING

● De Jongens zoeken geld voor voorstelling op festival Jonge Harten

Door Nynke van Dijk
Groningen Ruim 1700 euro hebben De Jongens tot nu toe binnengegeld via de website voordekunst.nl/Groningen. Om hun voorstelling *Trap* op het Jonge Harten Festival te kunnen spelen, wil de Groningse theatergroep via deze site in twee maanden tijd 3000 euro inzamelen. Donateurs mogen, afhankelijk van hun bijdrage, met De Jongens op de foto of een biertje met ze drinken na de voorstelling. Crowdfunding, het deze van oorsprong Amerikaanse manier van geld inzamelen. En hoewel het principe simpel is, moet je er wel wat voor doen. 'Het is niet zo dat je even iets op Facebook zet en dat het geld dan binnenstroomt', vertelt initiatiefnemer Marga Kroodsma, directeur van het Groningse theaterfestival voor jongeren en studenten.

In deze tijd van bezuinigingen moeten kunstenaars hard op zoek naar nieuwe mogelijkheden om aan geld te komen. De Kunstraad Groningen lanceerde daarom eind september, met geld van provincie en gemeente, de website voordekunst.nl/Groningen. Op de site kunnen mensen Groningse kunstprojecten steunen door geld te storten. Donateurs krijgen hier ook iets voor terug, bijvoorbeeld toegangskaarten, een moedergreep of een traytje bier.

”
Het is ook
gewoon
PR, los
van het
feit of je
die
centen
binnen-
haalt

De landelijke website voordekunst.nl bestaat al sinds 2010. Die site heeft tot nu toe zo'n 1,2 miljoen euro opgehaald voor 164 Nederlandse kunstprojecten. De Kunstraad Groningen kreeg lucht van dit succes en ging een kijkje nemen bij de initiatiefnemer Amsterdams Fonds voor de Kunst. 'We zagen dat het landelijk werkte en we wilden het een Groningse vertaling geven', vertelt Ebrlen den Engelsman, directeur van de Kunstraad. Projecten worden bij de landelijke website ingediend en beoordeeld, onder meer op haalbaarheid. De Kunstraad checkt vervolgens of de projecten een Groningse karakter hebben en houdt in de gaten welke wel en welke niet slagen. De projecten worden niet beoordeeld op kwaliteit. Dat is aan het publiek. De adviseur betaalt twee jaar mee aan de Groningse pagina. Daarna wordt gekeken of die zichzelf kan bedruipen.

'Crowdfunding is maar een middel', benadrukt Den Engelsman. 'Kunstenaars bouwen op deze manier een relatie op met publiek en donateurs. Als je eenmaal gedoneerd hebt, kijk je ook sneller naar andere projecten op de site. Het kan dus wel een sneeuwbal-effect hebben.'

Hoewel Annet Steenhuisen, secretaris van de Kunstraad, subsidieaanvragers actief wijst op de site, loopt het nog niet storm. Op de website zijn nu vier Groningse kunstprojecten te vinden, waaronder *Trap* van theatergroep De Jongens. Het plan om deze voorstelling met behulp van crowdfunding te realiseren, komt van Marga Kroodsma, directeur van Jonge Harten. De Jongens moesten wel even wennen aan het idee, vertelt ze. 'Je moet ook goed kijken wat je er precies mee doet. Want je wilt niet om geld gaan schooien.' De gevraagde 3000 euro is dan ook gekoppeld aan specifieke posten op de begroting, zoals het decor. Dat bedrag is overigens niet genoeg om alle kosten van de voorstelling te dekken. De groep krijgt daarnaast een subsidie van 4500 euro van de Kunstraad.

De donaties voor *Trap* stroomden aanvankelijk binnen. Nu kabbelt het een beetje. 'Maar dat doen we ook bewust', legt Kroodsma uit. 'We willen niet de hele tijd roepen 'geef geld, geef geld'. De 1.700 euro die tot nu toe gestort is, komt vooral van bekende. 'We moeten nu het publiek bereiken dat De Jongens niet persoonlijk kent', stelt Kroodsma. De Jongens plaatsen daarom geregeld nieuwe filmpjes op de site en er wordt gesproken over een open repetitie en een live-event. 'Het is niet zo dat je even iets op Facebook zet en dat het geld dan binnenstroomt', benadrukt ze.

Bij crowdfunding gaat het om meer dan alleen geld inzamelen. 'Het is ook gewoon public relations, los van het feit of je die centen binnenhaalt', zegt Boswijk nuchter. Ook zorgt het volgens hem voor een andere band met het publiek. 'De mensen die geld storten worden op de hoogte gehouden van de ontwikkeling van de voorstelling. Daardoor krijgen ze een kijkje in het maakproces. Dat is natuurlijk normaalgesproken niet zo. Dan krijg je een publiciteitsstekje en een foto en c'est tout', legt Boswijk uit.

Als *Trap* een succes wordt, wil Kroodsma volgend jaar wel weer een crowdfundingactie op poten zetten. 'Maar dan zou ik wel iets heel anders bedenken. Anders wordt het een soort collecte.' Toch hoeft je niet per se vernieuwend te zijn om succes te hebben met crowdfunding, denkt ze. 'Het is het belangrijkste dat je je omgeving erbij betrekt. De Jongens hebben mensen om zich heen die van klóghed

houden dus dan ga je gekke filmpjes maken. Maar als je doelgroep 65plus is, kun je misschien beter een gratis kop koffie aanbieden.'

Mocht de teller voor *Trap* op de huidige 56 procent blijven steken, dan komt er waarschijnlijk toch een voorstelling. 'Alleen met minder geld, dus dan moeten we gaan snijden. En we werken al met een minimale begroting', vertelt Boswijk. 'Maar die 3000 euro is een realistisch bedrag. Dus we gaan er vanuit dat het gewoon gaat lukken', besluit hij optimistisch. >> DVHN WEEKEND

▲ De Jongens in hun vorige voorstelling, 'Aap Nood Doem'. Foto: Archief DvHN

Doneren en boek

Het Jonge Harten Festival vindt plaats van 23 november tot en met 1 december. Doneren voor *Trap* kan op www.voordekunst.nl/Groningen. Meer informatie over de voorstelling en het festival is te vinden op www.jongeharten.nl en www.dejongens.info. Bij uitgeverij Lebowski is een boek verschenen over Crowdfunding, geschreven door Erwin Blom. Prijs: 12,95 euro (156 blz)

3. WAARDERING

3.1. VANUIT HET PERSPECTIEF VAN DE INITIATIEFNEMERS

Hieronder geven we de ervaring en waardering weer van enkele gebruikers van voordekunst.nl/ groningen.

Marieke Kijk in de Vegte en Sabina Theijs geven hun ervaringen met voordekunst voor het fotoboek *Randverschijningen, het leven op de stadsrand*, als volgt weer.

Om meteen met de deur in huis te vallen: zonder voordekunst hadden we het niet willen doen! Dat klinkt misschien wat overdreven, maar dat is het niet... Natuurlijk is het fijn dat je door middel van crowdfunding geld ophaalt voor je project. En is het mooi dat je extra publiciteit genereert. Ook helpt het dat de website van voordekunst er goed uit ziet en perfect functioneert. Maar het belangrijkste is toch wel dat je tijdens het maken van je werk bevestiging krijgt van je publiek. Dankzij crowdfunding wordt in een korte tijd zichtbaar dat er draagvlak is voor je project en dus dat men er vertrouwen in heeft. Dit vertrouwen helpt enorm bij het verantwoorden van waar je mee bezig bent. Hoe interessant een project in jouw ogen ook kan zijn, zonder interesse van een publiek is het niets meer dan een leuke hobby. Vanaf het moment dat ons fotografieproject 'Randverschijningen' op de website van voordekunst kwam te staan, brak een spannende tijd aan. Je vraagt je af of je filmpje goed genoeg is en een representatief beeld geeft van je werk. Je vraagt je ook af of je pakketjes goed zijn samengesteld en natuurlijk of ze aanslaan. Gelukkig bleek dit alles in ons geval positief. De eerste dagen liepen als een trein en de donaties stroomden binnen. Vooral de laatste paar dagen, van de drie weken waarin ons project online stond, waren erg spannend. Gaan we de 100% wel of niet halen? Toen we uiteindelijk maar liefst 111% van ons streefbedrag hadden opgehaald op de laatste dag, waren we natuurlijk meer dan tevreden. Niet alleen voor ons was het interessant om te zien dat er belangstelling was voor het project, ook voor onze donateurs bleek het een goede manier om betrokken te zijn. Mensen die dicht bij staan volgden de ontwikkelingen op de voet en voor onbekenden was het een kans om kennis te maken met ons als makers. Kortom, voor ons heeft deze manier van fondswerving een extra dimensie aan ons project gegeven.

Tijdens fotosessie op Kardingebult

Screenshot van behaalde bedrag

Opening expositie 'Randverschijningen, het leven op de stadsrand' in RO/EZ

Naast de realisatie van het fotoboek, openden de kunstenaars een expositie met foto's uit het boek in het gebouw van ROEZ van de gemeente aan het Zuiderdiep. Verder werd een boekje met een fietstocht gerealiseerd voor een tocht langs de randen van de stad.

Theatergroep De Jongens vonden de plaatsing van hun project *Trap* vooral zinvol om snel te testen of er onder jongeren belangstelling was voor het project. Zij zien *crowdfunding* vooral als een aanvulling op andere financieringsbronnen (subsidiën) en vriendenacties.

Initiatiefnemers waarvan het project niet succesvol was, hebben niet gereageerd op ons verzoek om ervaringen te delen. Over het algemeen zien we dat projecten die hun financiering niet halen, dit ook bij lange na niet lukt. Het gemiddeld behaalde percentage bij de niet succesvolle projecten is 18%, nog geen vijfde van het beoogde doelbedrag. Hoewel er vanuit voordekunst goede begeleiding geboden wordt en de verwachtingen voordat het project live gaat al 'gemanaged' worden, blijkt *crowdfunding* in de praktijk voor deze projecthouders toch intensiever te zijn dan ze van tevoren dachten. Het kost behoorlijk wat tijd om potentiële donateurs te vinden en ze te bewegen tot een donatie. Hier moet van te voren al goed over nagedacht zijn.

3.2. VANUIT HET PERSPECTIEF VAN DE DONATEURS

Donateurs ervaren voordekunst als een overzichtelijk en toegankelijk platform voor *crowdfunding* in de cultuursector. De afhandeling van de donaties verloopt correct en donateurs gaan na een succesvol verlopen project sneller op zoek naar een nieuw project.

Inmiddels hebben meer dan 25.000 donateurs bijgedragen aan de verschillende projecten op de site en gezamenlijk ruim € 2,7 miljoen bijeengebracht. Het percentage terugkerende donateurs groeit. Vanuit voordekunst wordt dit najaar een campagne ingezet waarin de donateur een gezicht krijgt en vertelt waarom hij/zij doneert aan projecten op voordekunst. Onder het motto 'goed doen, doet goed volgen' verwacht voordekunst dat dit effect zal hebben op het aantal donaties en het aantal terugkerende donateurs zal vergroten. Op deze manier breidt het netwerk van voordekunst zich landelijk en in Groningen zich steeds verder uit.

3.3. VANUIT HET PERSPECTIEF VAN DE KUNSTRAAD

De Kunstraad vindt voordekunst.nl een waardevolle aanvulling voor Groningen. De belangstelling van initiatiefnemers en donateurs is er en groeit.

De samenwerking met voordekunst.nl loopt goed en de actualisatie van de partnerpagina is een verbetering. De website is inspirerend en de presentaties en feedback van de medewerkers zijn deskundig.

Ook is de Kunstraad tevreden met de keuze om de *crowdfunding* niet te koppelen aan de subsidiën van de Kunstraad. Waar sommige andere fondsen en overheden kozen voor een matching van de *crowdfunding* op het subsidiebedrag, zijn dit in Groningen twee gescheiden trajecten. Dit is helder en maakt een onafhankelijke besluitvorming mogelijk.

De Kunstraad vervult een intermediaire rol tussen voordekunst.nl en het culturele veld in Groningen. Dit wordt gewaardeerd zowel vanuit de initiatiefnemers als door voordekunst.nl.

De Kunstraad vindt wel dat er kritisch gekeken kan worden naar de bijdrage aan voordekunst.nl in relatie tot de geleverde diensten en activiteiten in Groningen.

4. VERVOLG

Zoals eerder aangegeven is het nog te vroeg om conclusies te trekken over de waarde van *crowdfunding* voor de culturele sector in Groningen. Wel kunnen we constateren dat Groninger projecten hun weg vinden naar voordekunst.nl/groningen, dat diverse projecten succesvol zijn en het aantal projecten een stijgende lijn laat zien. Ook is er in Groningen waardering van initiatiefnemers en donateurs voor de website en werkwijze van voordekunst. Ook de rol van de Kunstraad als onafhankelijk intermediair heeft een positief effect op de resultaten. Vanuit dit perspectief adviseren wij in 2014 en 2015 verder te gaan met voordekunst Groningen. In onze ogen is het wel van belang helderheid te krijgen over de hoogte van de partnerbijdrage voor voordekunst in relatie tot de algemene activiteiten en de activiteiten in/voor Groningen. Naast het bijhouden van de landelijke website en Groninger pagina (met als streefgetal minimaal 35 Groningse projecten in 2014) gaat het daarbij om het organiseren van spreekuren (minimaal twee per jaar) en inspiratiebijeenkomsten (minimaal één per jaar). Wij stellen voor de komende maanden te gebruiken om in afstemming met de gemeente verdere afspraken te maken met voordekunst zowel inhoudelijk als financieel. Medio 2015 kan gekeken worden hoe de resultaten op de langere termijn uitpakken.